

Ενότητα Α

Οι Νέοι και ο Εθελοντισμός

1. Οι Οικονομικοί και Κοινωνικοί Παράγοντες που επηρεάζουν τους Νέους

Οι οικονομικοί παράγοντες που επηρεάζουν τη ζωή και το μέλλον των νέων είναι:

Η είσοδος στην αγορά εργασίας έχει γίνει πολύ δύσκολη και τα περισσότερα επαγγέλματα σήμερα είναι αβέβαια. Ειδικότερα, πολλά επαγγέλματα έχουν αλλάξει ριζικά και άλλα έχουν χαθεί. Η συνεχής αλλαγή χαρακτηρίζει την αγορά εργασίας.

Η ανεργία των νέων διαμορφώνεται σε πολύ υψηλά επίπεδα.

Η τεχνολογική πρόοδος οδήγησε στην αύξηση του παγκόσμιου ανταγωνισμού, σε αλλαγές στη ζήτηση των αγαθών και υπηρεσιών και στη μεταβολή των επιχειρηματικών πρακτικών, με αποτέλεσμα τη δραματική αλλαγή της αγοράς εργασίας. Στο πλαίσιο αυτό, η σύγχρονη αγορά εργασίας απαιτεί ευέλικτους και δημιουργικούς εργαζόμενους, που κατέχουν πολλές δεξιότητες και γνώσεις και είναι ικανοί να προσαρμόζονται στη συνεχή αλλαγή. Έτσι, σήμερα είναι δεδομένο ότι οι εργαζόμενοι χρειάζεται να αλλάζουν αρκετές φορές θέσεις εργασίας, ακόμη και επαγγέλματα.

Η ανάγκη της δια βίου μάθησης είναι ένα ακόμη χαρακτηριστικό του σύγχρονου οικονομικού περιβάλλοντος. Δηλαδή πραγματικά ο κάθε εργαζόμενος θα πρέπει συνεχώς να αποκτά νέες γνώσεις και να αναπτύσσει νέες δεξιότητες, προκειμένου να προσαρμόζεται αποτελεσματικά στο ραγδαία μεταβαλλόμενο περιβάλλον και να διατηρεί την εργασία του. Η εποχή που η εκπαίδευση τελείωνε με την αποφοίτηση δεν υπάρχει πλέον.

Η σημερινή αγορά εργασίας απαιτεί ένα υψηλό επίπεδο ποικίλων δεξιοτήτων. Για παράδειγμα, ολοένα και περισσότερα επαγγέλματα απαιτούν εργαζόμενους που μπορούν να επικοινωνούν αποτελεσματικά, να δουλεύουν σωστά σε ομάδες, να μπορούν να λαμβάνουν τις κατάλληλες αποφάσεις, να επιλύουν προβλήματα και επιδεικνύουν δημιουργικότητα.

Στη νέα οικονομία, η σχέση μεταξύ δεξιοτήτων και ευκαιριών έχει γίνει πιο έντονη από ποτέ. Δηλαδή οι ευκαιρίες για την εύρεση και διατήρηση μίας εργασίας με μέλλον είναι ιδιαίτερα περιορισμένες για εκείνους που δεν διαθέτουν τις απαραίτητες δεξιότητες. Ιδιαίτερα οι νέοι που δεν διαθέτουν

τις απαραίτητες δεξιότητες έχουν περιορισμένες επαγγελματικές επιλογές και αντιμετωπίζουν μακροχρόνια τον κίνδυνο της ανεργίας. Από την άλλη πλευρά, οι πόρτες ανοίγονται για εκείνους που διαθέτουν και συνεχώς αναπτύσσουν τις κατάλληλες δεξιότητες.

Παράλληλα, η ζωή των νέων επηρεάζεται και από συγκεκριμένες κοινωνικές παραμέτρους:

- Οι συνθήκες που επικρατούν σήμερα στην περίοδο της εφηβείας και στα πρώτα χρόνια της ενηλικίωσης των ανθρώπων έχουν μεταβληθεί σημαντικά σε σχέση με το παρελθόν. Για παράδειγμα, στις αγροτικές και πρώιμα βιομηχανικές κοινωνίες του παρελθόντος, όπου η ανάγκη για εργατικά χέρια ήταν πολύ μεγάλη, οι άνθρωποι απορροφούνταν από το εργατικό δυναμικό σε πολύ νεαρή ηλικία. Από την άλλη πλευρά, στη σημερινή εποχή έχουν αυξηθεί η διάρκεια και οι απαιτήσεις της εκπαίδευσης για τους νέους. Έτσι, τα χρόνια της νεότητας αποτελούν μία περίοδο προετοιμασίας για την είσοδο στον κόσμο των ενηλίκων και της αγοράς εργασίας.
- Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι αυτή η αντίληψη των χρόνων της νεότητας ως μίας περιόδου αναμονής έχει επηρεάσει τις απόψεις των νέων ανθρώπων αναφορικά με τους ρόλους που μπορούν να αναλάβουν στη σύγχρονη κοινωνία και ουσιαστικά έχει περιορίσει κατά πολύ τους κοινωνικούς ρόλους που οι νέοι επιτρέπεται να παίζουν. Έτσι, οι νέοι άνθρωποι είναι ανοιχτοί σε πολύ περιορισμένες εμπειρίες και υπάρχουν λίγες ευκαιρίες για την ανάληψη υπευθυνοτήτων από αυτούς και την πραγματοποίηση θετικής συνεισφοράς στο κοινωνικό σύνολο. Με άλλα λόγια, οι νέοι είναι απομονωμένοι από τις πραγματικά παραγωγικές εργασίες και ρόλους της κοινωνίας.
- Το παράδοξο είναι ότι ακριβώς στην περίοδο της νεότητας οι άνθρωποι ξεκινούν να ορίζουν τους εαυτούς τους και να αναπτύσσουν την αυτο-εκτίμησή τους σε σχέση με το τι μπορούν να κάνουν και σε τι μπορούν να επιδράσουν στο περιβάλλον τους. Γι' αυτό τα λόγια οι νέοι άνθρωποι πρέπει να είναι σε θέση να εξερευνούν όλες τις εναλλακτικές που θα αντιμετωπίσουν ως ενήλικες. Δηλαδή, ο περιορισμός στην ανάληψη των ρόλων που θέτει στους νέους η κοινωνία υπονομεύει την αυτο-εκτίμησή τους και την ικανότητα ανάληψης δράσης. Με τον τρόπο αυτό, ουσιαστικά η κοινωνία στέλνει τους νέους σε ένα μέλλον για το οποίο δεν έχουν προετοιμαστεί κατάλληλα.
- Επίσης, τα μηνύματα που λαμβάνουν οι νέοι από την κοινωνία είναι αρνητικά, αφού τους αποδίδει χαρακτηριστικά όπως είναι ο εγωισμός, η απάθεια, η έλλειψη στόχων, η αντίσταση στην εξουσία και η απουσία ενδιαφέροντος για τους τρίτους. Αυτή η αρνητική εικόνα των νέων ενισχύεται και από την έμφαση που δίνεται από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης στη νεανική εγκληματικότητα και βία.

Για όλους αυτούς τους κοινωνικούς παράγοντες, οι νέοι αποτελούν μία ανεκμετάλλευτη πηγή εθελοντών. Ωστόσο, η εμπειρία καταδεικνύει ότι το

πρόβλημα δεν είναι η έλλειψη προθυμίας από την πλευρά των νέων να συμμετέχουν σε εθελοντικές δραστηριότητες. Στην πραγματικότητα, οι περισσότεροι νέοι επιθυμούν να αναλαμβάνουν ενεργούς ρόλους στην κοινωνία τους, εφόσον οι ικανότητές αντιμετωπίζονται με σεβασμό και λαμβάνουν την κατάλληλη υποστήριξη.